

Kyrkobladet

Nr 2021:3

Allhelgonavandring
sid 15

Tema:
Hållbarhet
sid 11-12

Kyrkoval
19 SEP 2021
sid 4-6

Svenska kyrkan

SKÄRSTAD ÖLMSTAD

Hållbarare val – annars kan vår och jordens rytm bli en pulshöjare, som rusar...

Jan Danielsson uttrycker; Om Jorden vore stor som ett hönsägg vore oceanerna bara en vattendroppe och den odlingsbara jorden... som vi alla ska leva av... inte större än ett sandkorn ... och luftskiktet tunnare än imman på äggets skal. **Ekologiskt ordbruk – en hållbar postilla**

Arja Saijonmaa sjöng för några år sedan sången som Violeta Parra skrev! Två världsmedborgare från två kontinenter lovsjunger tacksamhet om att se, höra och allt vi får erfara, uppleva och känna som människor. Tar vi vara på det? Du och jag! Jag citerar några hopplöskade rader ur sångtexten;

Jag vill tacka livet som gett mig så mycket. Det gav mig två ögon och när jag dom öppnar kan jag klart urskilja det svarta från det vita... Jag vill tacka livet som gett mig så mycket. Det har gett mig hörsel som i all sin vidhet fångar natten och dagen syrsor och småfåglar. Jag vill tacka livet som gett mig så mycket. Det gav mig lång vandring för så trötta fötter. Jag gick genom städer genom djupa vatten över stränder, berg, i öknar och på slätt land. Hem till ditt hus och dina gröna ängar.

Tacksamheten till att få leva livet på vår jord. Om vi nu får känna detta? Hur kan vi då vara medhjälpare till andra? I vårt nu, men också framåt. Tänk att få känna vibbar och förundran över vår skapelse – och att den håller? Du andas och i din andning kanske du reflekterar på allt vackert som är livet självt, pulserande både i dig, mig och runt omkring. Psalmen 786 ”Jordens bön” berör en grundförutsättning om jorden tillitsfullt. Där Gud är vårt ursprung. Kyrkans val måste vara denna grund, både de som vill verka här i församlingsbygden för en kyrka som står upp, med tradition och hållbart liv. Det handlar om en trovärdighet och att du får rösta på dessa om du är tillhörig och fyllda 16 år. Annars blir det konstgjord andning.

Jag är er moder: bryt inte banden! Fly inte famnen som ger liv. Min nöd är er nöd, min död är också er död, av jorden komna skall ni jord bli. Jag är er näring: hindra ej flödet! Bryt, dela brödet, njut

av min frukt. Min jord är er jord, mitt blod är ert blod, rymder och grönska, vatten och luft. Jag är ert livsrum: gör ingen skada! Bruka, bevara livet ni få. Min kraft är er kraft, min prakt är er prakt. Jag är er framtid, läk mina sår. Gud är vårt ursprung: källan till liv! Allting är givet för kärleks skull. Livet bör vårdas, inte förrådas. Jag är er moder, puls av er puls.

Gud andades på människan och hon fick liv, en gång i skapelsens morgon och fortfarande finns andningen där. En hållbar andning är friskvård, mer än att hålla andan. Ett pulserande liv för både kropp, själ och vår jord. Och vi finns där för dig!

Krister J Clifford

Hållbar kyrkogårdsförvaltning

Miljödiplomering i Svenska Kyrkan

Jag diskuterar ett klimatsmart arbete utifrån församlingens kyrkogårdar i Skärstad och Ölmstad tillsammans med Rosita Andersson. Hon har varit verksam inom kyrkogårdar sedan 1987 och bland annat arbetat på Östra kyrkogården och Skogskyrkogården. Den gemensamma nämnaren för kyrkogårdarna ser hon främst vara metoden av ogräsbekämpning. Sedan år 2014 har Rosita arbetat som kyrkvaktmästare i Skärstad Ölmstad församling, och under den tiden har hon upplevt förändringar i processen att sköta de välbesökta viloplatserna. Rosita syftar bland annat till Svenska kyrkans miljödiplomering som ska lägga grunden för hållbarhet och miljö. Där kan man bland annat läsa följande citat; "Att metoden är ett verktyg som leder till förändrade värderingar och hållbara rutiner". Det är dessa metoder som utgör grunden för vad som kan bli en klimatsmart kyrkogård, men vägen dit är lång och styrs av flera faktorer.

Miljötankar

Under sin tid som vaktmästare i både Skärstad och Ölmstad har Rosita tagit del av valet att ersätta ett antal bensindrivna maskiner med batteridrivna, exempelvis häcksax, robotgräsklippare och batteritrimmer. Genom att välja bort bensinen som bränsle minskar koldioxidutsläppet, men också inandningen av avgaser hos vaktmästare. Det klimatsmarta arbetet påverkar även skötsel av grusgångar, där de i stället för att använda miljöfarliga bekämpningsmedel, hackar upp och räfsar ogräset. Processen tar sin tid. Det kräver mer arbetskraft med fysiskt arbete, men slutresultatet blir en fröjd för ögat. År 2018 började vaktmästarna köpa in vår- och sommarblommor från en lokal odlare, *Curenstams blommor* AB i Kortebo. Samarbetet fungerar mycket bra, med vackra växter och detta innebär även kortare transportsträckor.

Mer klimatsmarta val för dig som besökare

När jag frågar Rosita vilka förändringar som kan påverka en god hållbar miljö via våra kyrkogårdar, svarar hon att utvecklingen kan gå framåt med hjälp av två parter – kyrkan och besökaren. Gravljusen till exempel är mycket vackra, men med åren har antalet per grav ökat. "De har mer eller mindre miljöpåverkan så tänk gärna över antal och vilket typ av ljus du använder på din gravplats"

Ytterligare en aspekt av kyrkogårdarnas miljötänk är sopstationerna som står utplacerade. Där sorteras det som är komposterbart, brännbart samt glas och metall. Fortsättningsvis vill Rosita tipsa anhöriga som står för valet att köpa en gravsten, att beställa en begagnad sten av vaktmästare. Stenhuggare hämtar stenen och hugger in ett nytt namn. Att återanvända gamla gravstenar kan vara ett gott val och vara värt en extra peng i stället för att beställa billigare från ett annat land.

Rosita anser att det går framåt i valet av miljövänligare metoder – som vi förstärker enligt Svenska kyrkans miljödiplomering värnar för hållbarheten. Det går inte att förändra allt på en gång, men det är allt mellan stora och små val som kan bidra till en positiv utveckling i längden för miljön.

Text & Bilder: Karin Hegstrand

Innehållsförteckning

Sid.	1 Foto: Jacob Rudenstam
Sid.	2 Hållbarare val, Krister J Clifford
Sid.	3 Hållbarhet kyrkogården, Karin Hegstrand
Sid.	4-6 Kyrkovalet, Åke Haraldsson
Sid.	7 Ombyggnation, Ulrike Kylberg
Sid.	8 Hänt sedan sist
Sid.	9 Diakoni/pilgrim/musik
Sid.	10 Barn/ungdom
Sid.	11-12 Tankar om hållbarhet, Lars Genberg
Sid.	13-14 Hållbart byggande, Agneta Blücher
Sid.	15 Allhelgonavandring, Qigong Ölm.Kyrka
Sid.	16 Kontaktuppgifter

Söndagen den 19 september är det valdag i Svenska kyrkan. Röstkortet skickas ut omkring 1 september.

Har du fått ditt röstkort?

Om inte kontakta oss snarast på telefon **036-515 30** eller **036-515 33** så hjälper vi dig.

Den som fyllt 16 år och är medlem i Svenska kyrkan får rösta. Det gäller tre olika val, till församling, stiftsfullmäktige och till kyrkomöte.

FÖRTIDSRÖSTNING

Landsjökyrkan, på expeditionen. Här kan du också hämta valsedlar.

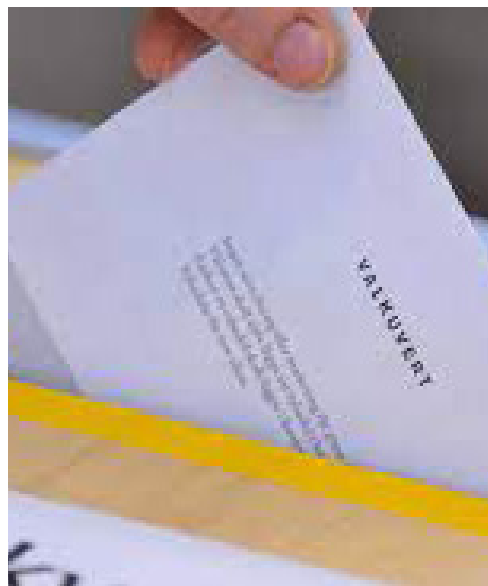
Måndag 6/9 8:00-13:00, 14:00-16:00
Tisdag 7/9 8:00-13:00, 14:00-16:00
Onsdag 8/9 13:00-16:00
Torsdag 9/9 8:00-13:00, 14:00-20:00
Fredag 10/9 10:00 12:00
Lördag 11/9 10:00 12:00
Måndag 13/9 8:00-13:00, 14:00-16:00
Tisdag 14/9 8:00-13:00, 14:00-16:00
Onsdag 15/9 13:00-16:00
Torsdag 16/9 8:00-13:00, 14:00-20:00
Fredag 17/9 10:00 12:00
Lördag 18/9 10:00 12:00

RÖSTNINGSLOKALER

Skärstadals äldreboende
Fredag 17/9 14:00-16:00
Bunns kapell Lördag 18/9 16:00-18:00
Ölmstad församlingshem Söndag 19/9 15:00-17:00
Landsjökyrkan, kyrksalen Söndag 19/9 11:00-20:00

VALLOKAL

Landsjökyrkan
Söndag 19/9 11:00-20:00

Tänk på att ta med dig röstkortet och gällande legitimation. Röstning genom bud är möjlig och material för detta finns på expeditionen.

Det går att rösta även om man inte är skriven i församlingen och det finns möjlighet att ta fram vilka nomineringsgrupper som finns att rösta på i just din församling. Sådan röstning görs lättast på expeditionen i Landsjökyrkan.

Man kan "kryssa" upp till tre kandidater på valsedeln, men man kan inte stryka någon kandidat.

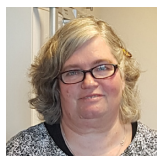
Kyrkofullmäktige består av 15 ordinarie ledamöter men det finns 22 namn att välja emellan på valsedeln. I valet till kyrkofullmäktige finns bara en nomineringsgrupp anmäld, "Kyrklig glädje i Skärstad Ölmstad församling".

Kandidater till kyrkofullmäktigevalet i vår församling

Till kyrkofullmäktigevalet i vår församling finns en nomineringslista. Den heter "Kyrklig Glädje i Skärstad – Ölmdstad församling". Merparten av kandidaterna är samlade på bilderna utanför Skärstad och Ölmdstad kyrka.

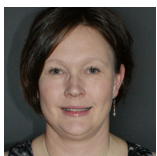
På bilden utanför Ölmdstad kyrka står från vänster: Eva Hovbäck, Yvonne Fritsell, Ingrid Svensson, Gun-Britt Hultman, Ing-Mari Lusth, Ann-Marie Erixon, Helena Björk, Thomas Nilsson, Lars-Gunnar Lundgren, Margareta Fridén och Åke Haraldsson.

Lena Sörensen

Ulrike Kylberg

Anna Heimersson

På bilden utanför Skärstad kyrka står från vänster; Sven-Erik Blomgren, Anders Klasson, Ulla-Britt Johansson, Lilian Johansson, Karin Hegestränd, Åke Dembacke och Per Lagervall. Samt tre kandidater bredvid till vänster som ej hade tillfälle att vara med vid gruppofototagningarna.

VAL TILL KYRKOFULLMÄKTIGE

Kyrklig Glädje i Skärstad-Ölmstads församling

- ☐ 1. Åke Haraldsson, Skärstad
- ☐ 2. Anna Heimersson, Gisebo
- ☐ 3. Karin Hegestrand, Kaxholmen
- ☐ 4. Ulrike Kylberg, Ölmstad
- ☐ 5. Sara Sjöberg, Kaxholmen
- ☐ 6. Åke Dembacke, Skärstad
- ☐ 7. Yvonne Fritsell, Bunn
- ☐ 8. Eva Hovbäck, Skärstad
- ☐ 9. Thomas Nilsson, Stamseryd
- ☐ 10. Helena Björk, Ölmstad
- ☐ 11. Anders Klasson, Kaxholmen
- ☐ 12. Margareta Fridén, Skärstad
- ☐ 13. Lars-Gunnar Lundgren, Kaxholmen
- ☐ 14. Lena Sörensen, Skärstad
- ☐ 15. Ulla-Britt Johansson, Kaxholmen
- ☐ 16. Ann-Marie Erixon, Bunn
- ☐ 17. Per Lagervall, Ölmstad
- ☐ 18. Lilian Johansson, Kaxholmen
- ☐ 19. Sven-Erik Blomgren, Skärstad
- ☐ 20. Ing-Mari Lusth, Ölmstad
- ☐ 21. Ingrid Svensson, Kaxholmen
- ☐ 22. Gun-Britt Hultman, Skärstad

Skärstad -Ölmstads Församling

Nomineringsgrupper Växjö stift

Här följer nomineringsgrupperna (motsvarande partierna i de allmänna valen) som ställer upp i kyrkovalet för Växjö stift.

Till kyrkomötet: Alternativ för Sverige, Arbetarpartiet-Socialdemokraterna, Borgerligt Alternativ, Centerpartiet, Frimodig kyrka, Himmel och Jord, Kristdemokrater i Svenska kyrkan, Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna, Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan, Sverigedemokraterna, Vänstern i Svenska kyrkan, Öppen kyrka - en kyrka för alla.

Till stiftsfullmäktige: Arbetarpartiet – Socialdemokraterna, Borgerligt alternativ, Centerpartiet, Frimodig kyrka, Himmel och Jord, Kristdemokrater i Svenska kyrkan, Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna, Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan, Sverigedemokraterna, Vänstern i Svenska kyrkan, Öppen kyrka – en kyrka för alla.

Kyrkoval
19 SEP 2021

Från kyrkorådets ordförande några ord

Bästa församlingen – det här är mina sista tankar och funderingar kring kyrkorådsarbetet under den innevarande mandatperiod.

September – kyrkoval, och den förste januari 2022 börjar en ny konstellation vad gäller kyrkofullmäktige och kyrkorådsledamöter. Fyra år går fort – mycket har hänt sedan januari 2018. För mig, som ny boende i Skärstad-Ölmstad församling, en intressant uppgift som jag behövde ta mod till mig att anta... Ellen Key har sagt: "Mod är inget annat än fruktan som man inte visar, och mod beror framför allt på viljan att vara modig". En intressant kvinna, denna Ellen Key.

Kyrkorådet har varit modig – i funderingar och i utredningar, i att ta ställning, i beslut, ibland lite yviga, som rättades till i efterhand, men alla utifrån viljan att göra gott för församlingen. Sammanhållning och samarbete är nyckel till det mesta som skall lyckas. Och, jag tackar för mig, med orden från Biskop em. i Lund: "Ingen gör fel, men blir det fel går det att rätta till"!

Jag hoppas att även du som läser Kyrkobladet är modig, och att du går till val den 19 september. Jag lämnar över budkavlen, förhoppningsvis till en yngre generation, och önskar församlingen lycka till.

Ulrike Kylberg
Kyrkorådets ordförande
2018–2021

Uppdatering av ombyggnationen i Skärstad kyrka

I början av juni månad började det praktiska arbetet med att montera ner den gamla lillkyrkan och utrymmet under läktaren. Före dess har församlingshemmet sålts, ritningar gjorts och ändrats efter synpunkter för att få ombyggnationen så bra som möjligt för framtidens kyrkolokal. Ulrike Kylberg uppdaterar oss här med frågor och svar.

Berätta lite om tankarna kring ombyggnationen?

Efter att det genomfördes en vård- och underhållsplan för samtliga byggnader (utom huvudkyrkorna) 2018, fick kyrkorådet i uppdrag av kyrkofullmäktige att försöka sälja församlingshemmet i Skärstad. Det skulle kosta alldeles för mycket att renovera/upprusta, och, vad som är en viktig detalj, det utnyttjades inte så mycket att det var försvarbart att behålla. Församlingen fick sålt det till en församlingsbo – men nu var frågan – hur kan församlingen utnyttja kyrkans, de för ett antal år sedan inbyggda, lokaler (Lillkyrkan och samlingsrummet). Det är viktigt att tänka framtid – församlingsverksamhet är en av grunderna till att en församling kan finnas. Det var klart att det behövdes mer utrymme, det behövdes tillgänglighetsanpassade sanitära faciliteter (lagstadgat).

En ”ombyggnadsgrupp” bildades där KF- och KR-representanter, kyrkoherden, anställda, skyddsombud ingår. En arkitekt anlätades, en första skiss gjordes. Den tog anställda och församlingen del av, och synpunkter överlämnades till arkitekten. Justering, fundering – och så växte ett konkret förslag fram. Egentligen är det hela ingenting nytt, enbart utökat i ytan av befintliga utrymmen under läktaren och anpassat till verksamhet med barn, ungdomar, äldre, mittemellangenerationen, samkväm, förråd mm. Genom att det tas bort några bänkrader, är lösningen att, när det är konsert med ev. många deltagare, kan glasväggen till Lillkyrkan skjutas åt sidan, och fler åhörare/ gudstjänstfirare får plats. En ändamålsenlig garderob med en rymlig toalett (rullstol, permobil, barnvagn etc.). Samlingsrum med pentry för att samlas efter gudstjänst, dop, begravning, om man så vill. Strängnäs biskopen Johan Dalman påtalar i sitt herdabrev att kyrkan skall vara en levande relation mellan byggnad och människorna. Min förhoppning är att församlingen skall ha stor glädje och

nytta i och av den fina kyrkan i Skärstad, och inte vara främmande för att ha goda, relationsbefrämjande aktiviteter.

Vad har varit lättast/svårast i planeringsarbetet, innan hantverkarna har tagit över?

Med en arkitekt som är lyhörd, van vid kyrkobyggnader, ung och dynamisk, var det lätt att komma till en lösning. Men man skall komma ihåg att det är en kyrka, en kulturbyggnad – det går inte att ”bara bygga om och bygga till”. Det skall smälta in i kulturen och i kyrkans ”tanke” och utformning. Länsstyrelsens byggnadsantikvarie, Länsantikvarie, Riksantikvarieämbetet, Jönköpings kommun, Växjö stift involverades, hade synpunkter och tips och råd hur ombyggnaden skulle kunna fungera och anpassas till kyrkorummet. Många blanketter, telefonsamtal och sammanträden ägde rum – det tog tid, men det var det värt.

Hantverkarna har en utmaning, byggnadsmaterial skall vara anpassat efter befintlig utformning och material (golv, tak, och pelare till exempel). Ventilation, akustik, el, målning, isolering, och en hel del därtill. Kyrkan skall kunna användas under tiden för ombyggnad, så inplastning och skydd för orgel och känsliga inventarier är ett måste och en utmaning. Men, finns det vilja – finns det vägar. Det kommer att fungera...

När kan vi hoppas på en invigning av den nya delen av Skärstad kyrka?

Under den första juniveckan har byggställningar rests, och den 7 juni började hantverkarna att plasta in allt känsligt i bakre delen av kyrkan. Det kommer att stängas av, så gudstjänstbesökare kommer inte att störas av bygget. Skulle det bli en aktivitet under veckorna, blir våra hantverkare informerade i god tid, så de gör ett uppehåll i byggandet under den tiden. Förhoppningen, och enligt tidsplanen, är att i början av november ha invigning, men, det kan ju hända saker på vägen som fördröjer det hela.

Ulrike Kylberg

Glada konfirmander med sina ledare på kyrktrappan i Skärstad

Konfirmander; Neo Axelsson, Love Dembacke, Milly Tryggmer, Louise Heimersson, Elin Wetterheim, Flippa Bjärkeblad, Alice Hultman, Hilma Örnskog, Cornelia Tosterud, Agnes Gunnar, Elin Hinas Jarl. Ledare; Karin Hagberg, Agnetha Blücher, Kristin Ahlbom, Tomas Eklund

Gubbrörans utflykt till Ödestugu

Simon på Grenåsa

Pilgrimsvandringensvandrarnas stopp vid Landsjön

Pilgrimsvandrare i Ölmostad

Pilgrimsvandrare med fågel

Kaffetåren - En leva vidaregrupp! i Landsjökyrkan

Någon som stod *Dig* nära har dött. Det påverkar *Ditt* liv.
Den här inbjudan vänder sig till *Dig* som drabbats av sorg.

Du är välkommen till en eller annan "kaffetår".
Onsdag. 14.00-15.30, start 22 sep, 29 sep, 13 okt, 20 okt och 3 nov

Anmälan till kyrkoherde Krister J Clifford 036-515 31
krister.j.clifford@svenskakyrkan.se
eller diakoniassistent Lena Sörensen 036-515 34
lena.sorensen@svenskakyrkan.se

Lunchgemenskap

Tisdagar

Öppet 12.00-14.00

Mat serveras 12.00-13.30

Mat, kaffe och kaka 50 kr

Vegetariskt och glutenfritt alternativ finns

Ölmstad församlingshem

7/9	Äppel och sellerisoppa med salami	
21/9	Nikkaluoktasoppa	
5/10	Grönsaksoppa från franska lantköket	
19/10	Krämig kycklingsoppa	
2/11	Fisksoppa med sötpotatis och fänkål	SKUT
16/11	Lins och potatisoppa med persiljesalsa	
30/11	Grötlunch	ACT

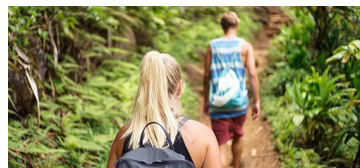
Landsjökyrkan

14/9	Cowboysoppa	
28/9	Grönsaksoppa med klomp	
12/10	Höstlunch OBS 70 kr	
26/10	Potatis och purjolöksoppa	
9/11	Fisksoppa med capellini och apelsin	SKUT
23/11	Mustig tomat och paprikasoppa	
7/12	Grötlunch	ACT

Med reservation för ändringar

Välkomna / Martagruppen

Pilgrimsprogram hösten 2021

12 september.

Kortare pilgrimsvandring i anslutning till TTT i Bunn's kapell
(som börjar kl.18). Mer info kommer.
3 oktober.

7 november.

Vandring runt Lappsjön/Rävlingesjön. Ca 6 km. Samling vid Bauergårdens p-plats kl.13.

Vandring i trakterna av Mykinge.
Tema: Ljus. Ca 7 km.
Start vid fågelstationen kl. 9:30.

Uppdaterat pilgrimsprogram för församlingen finns på adressen:
www.svenskakyrkan.se/skarstad/pilgrimsvandring-i-skarstad-olmstad-forsamling

För frågor kontakta:
Tomas Eklund 0739-390 112.

Är du matintresserad?

Då kanske du är rätt person att hjälpa till en lördags- eller söndagsförmiddag i höst.

Församlingen tar nämligen ansvar för att ordna frukost och lunch på Hela Människan i Jönköping en dag per termin.

Vi behöver vara 4 – 5 personer och arbetstiden är ca 08.00 – 14.00.

Vi är ett glatt gäng som behöver förstärkning. Är du intresserad så ring Åke Haraldsson 0725-256 131.

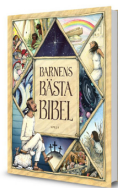

Bibelutdelning Barnens Bästa Bibel

För dig som är född under 2016

Ölmstad kyrka 10 oktober 2021 kl. 10.00
Gudstjänst och skattjakt

Anmälan till Agnetha eller Tomas

Hållpunkter för terminen, barnverksamheten Start v.36

Ljusloppet, motionslopp på höstlovet för barn och familjer, **2 november**.

[Se också hemsidan för uppdaterad info.](#)

Äventyrsfamiljen

Är något för hela familjen. Konceptet är att familjer träffas och gör olika aktiviteter tillsammans med oss ledare i barnverksamheten.

Vi har träffats några gånger tidigare och då lagat mat över öppen eld, lärt oss om naturen och paddlat kanot.

Vi träffas några timmar på söndagar och följande datum är inplanerade för hösten 2021: **26 sept och 17 okt.**

Man förbinder sig inte att vara med alla gånger utan väljer när det passar familjen. För mer information och anmälan kontakta pedagogerna

Agnetha Blücher eller Tomas Eklund.

Feriepraktikant

Jag heter Maria Gunnarsson och är 16 år gammal jag har gått i gymnasiet i ett år och nu har jag äntligen sommarlov. Jag har varit Ung ledare inom Svenska Kyrkan i flera år så när jag fick chansen att praktisera här så tog jag den.

Jag har jobbat som feriepraktikant i snart tre veckor. De första två var jag mest på lägergården Tossehall med olika barngrupper från församlingen. Där fick jag bland annat hålla i lekar, fixa med mat och fylla vattenballonger till vattenkrig.

Här i Landsjökyrkan så har jag fått organisera en

låda med häftklammer. Detta har varit den tråkigaste men också mest lärorika uppgiften hittills. Innan visste jag inte hur många olika storlekar på häftklammer det fanns.

Jag hjälpte också till vid våffelcaféet och vägkyrkan för att få lite annorlunda uppgifter.

Denna veckan så ska jag få sy en kavaj och fluga till barnens lekkyrka i Landsjökyrkan. En av mina stora hobbies är att sy och det är också det jag håller på med i min utbildning.

Det är därför extra roligt att få en sådan uppgift. Utöver att organisera lådor så har dessa veckor varit mycket roliga. Jag är tacksam över att vi har ett system som gör det möjligt att ungdomar får jobb genom kommunen./ **Maria**

Några tankar kring ”hållbarhet”

Ett begrepp som används frekvent i samhällsdebatten är hållbarhet. 2015 beslutade världens länder om 17 globala mål för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling och att verka för att de uppnås till 2030. Målen syftar ytterst till att få slut på extrem fattigdom, att bekämpa ojämlikhet och orättvisor, främja fred och rättvisa samt att lösa klimatkrisen.

Samma år slöts ett nytt klimatavtal i Paris, där världens ledare beslutade att arbeta för en global uppvärmning långt under två grader och sträva efter att begränsa den till 1,5 grader under återstoden av detta sekel. Men vad döljer sig bakom alla dessa högräande mål? Speciellt gällande Parisavtalets mål, nu sex år senare, har det visat sig att det redan är ”kört”. Nu är frågan snarast om inte vår planet är på god väg mot en medeltemperaturhöjning av +3 eller +4 grader. Tellus är som ett jättestort fartyg som det är svårt att få stopp på när det kommit upp i fart och bromsmekanismerna börjar ”krackelera”. Tänk att det behövdes en ung skolstrejkande flicka, dessutom svensk, som fick världen att inse att ”kejsaren är naken”, att Tellus kommer att driva på grund med inkompetenta, maktfullkomliga, moraliska lilleputtmänniskor vid namn Trump, Putin, JinPing, Bolsonaro etc. vid rodret. Det är en ödets ironi att samma personer har visat sig lika inkompetenta att bidra till att lösa den globala krisen med Covid-19.

Lokalt tänk - Butiken Hjälpen

Från det globala tänket till det lokala - för det är ändå här i Skärstad-Ölmstadsbygden vi bor och verkar. Och det gäller att ta hand om vår egen närmiljö på bästa möjliga sätt, så att vi ”bevarar biologisk och kulturell mångfald, ekosystem och landskap och utvecklar samhället på ett långsiktigt hållbart sätt” som det står i programförklaringen för biosfärområdet Östra Vätterbranterna, inom vars gränser vi alla har förmånen att få leva.

En Ölmstadbo som länge har verkat för FN - målen att lindra extrem fattigdom, att bekämpa ojämlikhet och orättvisor, främja fred och rättvisa samt genom ett idogt hållbarhetsarbete med återvinning/recycling av ”allt mellan himmel och jord”, genom sitt livsverk ”Butiken Hjälpen”, är Margareta Venerberg. Hennes mångåriga arbete för Rumänienhjälp med hjälp av många andra ideellt arbetande Ölmstadbor har rönt uppmärksamhet även långt utanför kommunens gränser.

De fossila bränslena dyker upp i barndoms-hemmet

Jag hoppar lite i mina tankar nu - en sektor där hållbarhetstänket är verkligt aktuellt just nu (och långt in i framtiden) är energisektorn. Jag minns när vi i mitt barndomshem på 1960-talet eldade med antracit -ungefär som koks/stenkol som min pappa langade in i pannan i källaren på kvällen. Sedan kom brännoljan in i bilden på 1970-talet och var en ny era i huset. 1973 kom den första oljekrisen när råoljepriset steg kraftigt över en natt pga. ett OPEC-beslut. Och då lärde mig min far att spara på all energi, att släcka lampor i rum som man inte vistades i etc. Och det har förföljt mig ända tills idag - min fru har kallat mig ”mörkets furste” när jag gått och släckt Men jag minns också den stickande lukten av svavel som följde med röken ur skorstenen och hade då lärt mig att förbränning av olja leder till försurning av miljön- pH-värdena sjunker i sjöar och skogar och påverkar växt- och djurlivet negativt.

Fossilfri diesel - ja tack !

Idag eldar knappt någon längre med det ”svarta guldet” som oljan kallades förr, både av miljö- och ekonomiska skäl. Men olja används fortfarande av de flesta bilister, inte bara i vårt land, utan också globalt, antingen som bensin eller diesel. De flesta av oss som kör dieslbilar i Sverige köpte dessa för 7 - 10 år sedan då den dåvarande regeringen klassificerade dieslbilarna som ”miljöbilar” (med bl.a. sk. partikelfilter) och premierade de nya dieselsägarna med 5 års skattefrihet. Idag känns det för många av dessa som om det är ”skottpeng” på deras bilar. Men jag har hittat en lösning på detta problem - och den lösningen är inte att gräva i en skattkista och hosta fram 300 - 500 000 kr för att köpa en ny bil, en elbil, även om jag, liksom en hel del andra Ölmstadbor, satsat på solpaneler på taket.

Nej, jag har börjat tanka en fossilfri diesel som mitt hemlands statliga bränslebolag Neste tillverkar av bl.a. restprodukter från livsmedelssektorn som matolja etc. Bränslet går under namnet Neste My eller HVO 100. Utsläppen av t.ex. koldioxid, kväve - och svaveloxider minskar drastiskt. Priset på denna fossilfria diesel är en dryg krona dyrare än den konventionella fossildieseln.

Men vill man vara trovärdig och dra sitt strå till miljöstacken är en dryg krona per liter ett fullt rimligt pris (minska på godiset och chipsen i stället ...).

Elbilen - lösningen på klimatkrisen?

Men elbilar då - är de inte lösningen på att lösgöra oss från vårt beroende av fossila bränslen ? Nej, de är inte den enda lösningen, utan i så fall en av flera. Mångfald är alltid bättre än enfald. Den nuvarande regeringen verkar gå ”all in” för att satsa på en teknik som kan visa sig allt annat än hållbar i längden (jag tänker t.ex. på Bonus malus-systemet vid inköp av ny elbil). Oj då - nu avgick den, regeringen alltså, i exakt skrivande stund ! Den var inte så hållbar.... Men hur hållbara är tex. elbilarnas batterier ? Ingen som vet, ingen som vet.....

Det finns redan exempel på bilar vars batterier rätt snart börjat tappa i kapacitet (kräver allt längre laddningstider), bilar har börjat brinnaÄr man tvungen att byta batteri lär det dessutom kosta skjortan. Låt oss tänka följande tankeexperiment: En ny svensk bilpark bestående av 3 - 4 miljoner elbilar rullar på våra vägar. De som kör korta sträckor laddar sin bil hemma. Men vad händer när 10 000 - tals bilar från t.ex. södra Sverige ska upp till fjällen på sin årliga skidresa och batteriet måste laddas längs vägen - var finns det antal laddstolpar som då krävs?

Norra Kärr + Vättern = hotade miljöer

Till alla dessa bilbatterier krävs sällsynta sk. jordartsmetaller. Kina har en stor del av dessa fyndigheter och vill ogärna exportera metallerna. Sedan finns det gruvor i Kongo-Kinshasa i Afrika (där ev. barnarbetare nyttjas). Ja, och så har ju ett kanadensiskt företag varit och perforerat berggunden i Norra Kärr (några km N om Uppgränna) och har sina planer klara på att börja utvinna jordartsmetaller där genom ett så småningom gigantiskt dagbrott. Lakvattnet från dammarna kan mycket väl ta sig ner i Vättern och förstöra en av Europas finaste klarvattensjöar.

Att offra Vättern - är det förenligt med tanken om ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle ? - Jag tycker inte det.

Text och foto: Lars Genberg

Byggvaror för mer hållbart byggande – Sunda Byggvaror

Sunda Byggvaror huserar i den ombyggda ladugården som tillhör Lyckås gård i Skärstad och drivs av tre entusiastiska delägare vid namn Richard J Waldemarsson, André Blomgren och Jacob Rudenstam.

Från vänster: Richard J Waldemarsson, Annie Waldemarsson, Jacob Rudenstam och André Blomgren

Tre grabbar med öga för det!

Jag träffar en av delägarna, Richard en dag i början på sommaren. Vi sitter i det gamla mjölkrummet och han berättar om hur idén att starta en bygghandel kom till. Richard hade tidigare jobbat inom bygghandeln i både små och större företag och haft olika funktioner inom området men tyckt att utvecklingen under en längre tid gått åt ”fel håll”. Branschen är under stor konsolidering där duktiga privatägda brädgårdar köps upp och standardiseras med europiska storbolag som ägare. Att då istället gå mot strömmen och våga vara lokal, fokusera på kvalitet, hållbarhet och hålla en hög servicenivå lockade.

Han ställde frågan till sin gamla barndomsvän Jacob Rudenstam som är programmerare och webbutvecklare, om de inte skulle slå ihop sina båda kompetensområden och starta en nischad bygghandel med hållbarhet och kvalitet i första rummet. Frågan var om de skulle kunna starta en bygghandel som skulle symbolisera det lilla flexibla och snabba företaget med en hög service, men samtidigt redan från början satsa på att nå intresserade

kunder på riksnivå via en e-handel. Vad behövdes? Vad krävdes för det? Ursprungsplanen var alltså det lilla företaget! Men idag kan man se att den planen är på väg att spolieras. Företaget växer och det finns planer för ytterligare utveckling. Som en tredje delägare klev André Blomgren in i företaget i höstas, en mångårig kulturhantverkare med snickeri i samma fastighet. André gör och har gjort mycket arbeten i kyrkliga miljöer, bl. a nu senast i Lekeryds kyrka.

Konceptet är enkelt

Sunda Byggvarors koncept är att erbjuda kvalitativa, hälsosamma och långsiktigt hållbara bygg- och måleriprodukter kopplat till rådgivning och väl underbyggd produktkunskap. De säljer byggvaror för nyproduktion, renovering och restaurering till konsumenter, byggföretag, målerier, kommuner, organisationer och föreningar. I sortimentet finns det mesta inom virke, puts, mur och färg och som de har stor kompetens av. Richard säger att det är just dessa ämnen de vill vara specialiserade på.

Att lagra virke av olika slag kräver sitt utrymme och därför hyr företaget även hela övervåningen på ladugården. En brädgård som de kallar Rännet och är 1600 m2 stort. Hela utrymmet går åt och dessutom använder de stor del av gårdsplanen för lagring av material.

Lyckås Gård

Sunda Byggvaror kom igång hösten 2020 och butiken på Lyckås gård öppnades i mitten av januari 2021. Det finns två anställda i företaget och i butiken som är öppen fem dagar i veckan hittar du Lotta som kan hjälpa till med goda råd inom bl. a. färg. Tilo som är den andre anställda sköter bl. a. orderflödet från e-handeln samt in- och utleveranser.

Företaget jobbar dessutom i nära samarbete med 34:ans Byggnadsvård som ägs av André Blomgren och Edesbergs fönsterhantverk och snickeri som ägs av Annie Waldemarsson. Båda företagen gör arbeten åt kunder när det gäller restaurering och renovering av snickeriarbeten och fönster. Båda företagen ligger vägg i vägg med Sunda Byggvaror. Sunda Byggvaror har sedan de startade känt ett stort stöportande och stöd från både ortsbefolkning och andra lokala företag som vill stötta deras lilla företag. Det finns en god företagsanda i bygden och det gynnar alla på något sätt.

Richard och jag börjar prata trä och virke och han berättar att det idag är svårt att få tag i virket gran och fur än det varit tidigare.

Det mesta går på export men också för att det bl. a. varit flera milda vintrar och andra omständigheter som hämmat skogsbruket. Men företaget har trots allt detta flera virkesleverantörer bland annat i Norrland som de framförallt får sin gran och fur ifrån.

Något måste hända snart!

Richard säger att vi i Sverige är långt efter exempelvis Tyskland i utvecklingen med nya byggmaterial och att vi fortfarande bygger lite som ”farfar” gjorde, men det kan vi inte hålla på med i längden. Vi måste börja bygga mer hållbart med olika naturmaterial, återvunnet material och med effektivare metoder. Han fortsätter och berättar om att man exempelvis använder prefabricerade lerskivor istället för gipsskivor till ett sjukhus i Köln. Sjukhusets alla korridorer är byggda med dessa som ytskikt. Lera är ett material som har hygroskopiska egenskaper, alltså den tar hand om utandningsluften och binder den, den är brandsäker, ljuddämpande, tar röntgenstrålning och de putsade lerskivorna är dessutom estetiskt vackra och kan målas i olika kulörer. Med andra ord ett mycket bra material som går att återvinna till 100 %.

Sunda Byggvarors koncept är unikt i Skandinavien och kunskapen kring det handplockade sortimentet är något de gärna delar med sig av.

Text: Agnetha Blücher

Foto: Jacob Rudenstam och Agnetha Blücher

Välkommen på Allhelgonavandring! Lär dig mer om begravning, traditioner och gravsätt

I samband med Allhelgonahelgen bjuder vi varje år in skolor, konfirmandgrupper och allmänhet till Allhelgonavandringar i någon av våra kyrkor. Vandringarna är ett ekumeniskt samarbete där vi vill väcka samtal och frågor kring döden och livet, och berätta om hur en begravning kan gå till.

Döden är något som rör oss alla. Vi vet att vi en dag ska dö. I vårt samhälle har döden och samtalet kring död och liv hamnat i skymundan. Ju mer vi samtalat och lär om det existentiella, likväl som det praktiska kring döden, desto lättare blir det att möta det som är svårt. Den kristna tron ger oss möjlighet att berätta och samtala, inte bara om döden, utan också om tron på livets fortsättning hos Gud.

Under Allhelgonavandringarna går vi gruppvis mellan olika stationer, där vi får höra mer om:

- 1 Begravningsgudstjänsten:** Riten, tron, psalmerna och musiken.
- 2 Begravningsentreprenören:** Från dödsfall till begravning.
- 3 Kyrkogården:** Gravesätt, stenar och gravskötsel.
- 4 Livet och döden:** Om sorg och saknad.
- 5 Minnesstunden:** Traditioner kring begravning förr och nu.

I kyrkan står en tom kista och en tom urna, som vi visar och berättar om.

Allmänheten inbjuds:

Torsdag 28 oktober kl. 18.00-ca. 20.30

Ölmstad kyrka, församlingshem och kyrkogård

Samling i Ölmstad kyrka. Klä dig varmt för stationen på kyrkogården!

Anmälan: Skärstad-Ölmstad församling senast onsdag 26 okt kl. 15.00

Begränsat antal platser.

Tfn 036 515 30 eller epost: skarstad-olmstads.forsamling@svenskakyrkan.se

Varmt välkommen!

Välkommen till Ölmstad Kyrka!

Ett möte mellan vardagen och tro

En stund för återhämtning och närvaro för att få mer kraft och ork. Med Medicinsk Qigong, lugna rörelser och meditativ läsning leds vi in i en djupare förståelse av vardagen och tron.

En energigivande och inspirerande stund med Medicinsk Qigong och stillhet för att släppa stress och spänningar. Teknikerna är enkla men djupgående.

Passar alla, både dig som har tränat tidigare och för dig som aldrig varit i kontakt med Medicinsk Qigong.

Dag: Fredagar *27 augusti *24 september *22 oktober * 26 november

Tid: Klockan 18.00-19.00

Ta med: Yogamatta/liggunderlag, filt, varm jumper, sockar och vattenflaska

Ledare: Helena Björk, leg. Arbetsterapeut, Qigonginstruktör, 070 – 366 10 24

Ledare: Krister J Clifford, Kyrkoherde 072- 731 780

Anmälan senast onsdagar före.

Skärstad kyrka

Ölmstad kyrka

Landsjökyrkan

Bunns kapell

Pastorsexpeditionen Landsjökyrkan Kaxholmsvägen 4. 561 46 Huskvarna.

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/skarstad.

e-mail: skarstad-olmstads.forsamling@svenskakyrkan.se

Sociala medier: www.facebook.com/solkyrkan och

www.instagram.com/solkyrkan

Pastorsexp. öppettider:

Måndag-tisdag 10-13

Onsdag 13-15. Torsdag 10-13.

Fredag stängt. Tel **036-515 30**

Kyrkoskrivare

Lena Blomqvist, tel. 036-515 38

lena.m.blomqvist@svenskakyrkan.se

Församlingsadministratör

Rigmor Källström, tel. 036-515 33

rigmor.kallstrom@svenskakyrkan.se

Kyrkoherde

Krister J Clifford, tel. 036-515 31

mobil 072-731 70 80

krister.j.clifford@svenskakyrkan.se

Komminister

Karin Hagberg, tel. 03651532

mobil 0722-30 59 51

karin.hagberg@svenskakyrkan.se

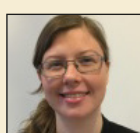

Kantor

Åsa Wass, tel. 036-515 35

mobil 073-811 06 98

asa.wass@svenskakyrkan.se

Kantor

Kantor Kristin Ahlbom, tel. 036-515 39

mobil 0738-11 02 67

kristin.ahlbom@svenskakyrkan.se

Församlingspedagog

Tomas Eklund, tel. 036-515 37

mobil 0739-39 01 12

tomas.b eklund@svenskakyrkan.se

Församlingspedagog

Agnetha Blücher, tel. 036-515 36

mobil 0768-79 55 01

agnetha.blucher@svenskakyrkan.se

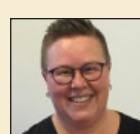

Diakoniassistent

Lena Sörensen, tel. 036-515 34

mobil 0725-86 44 48

lena.sorensen@svenskakyrkan.se

Kyrkvaktmästare/samordnare

Rosita Andersson, tel: 036-523 48

mobil 0739-09 34 05

rosita.andersson@svenskakyrkan.se

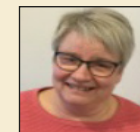

Kyrkvaktmästare

Peter Björk, tel. 036-532 07

mobil 0738-11 05 64

peter.bjork@svenskakyrkan.se

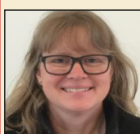

Kyrkvaktmästare

Carina Carlsson, tel. 036-530 92

mobil 0738-11 03 60

carina.carlsson@svenskakyrkan.se

Kyrkvaktmästare

Cecilia Emanuelsson 036-51545

mobil 070-894 21 88

cecilia.emmanuelsson@svenskakyrkan.se

Kyrkvaktmästare

Göran Bard 036-525 38

mobil 0708-94 21 89 (säsongsanställd)

goran.bard@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare: Krister J Clifford. Redaktionsgrupp: Tomas Eklund, Agnetha Blücher, Karin Hegstrand, Lars Genberg.

Foto: Susanne Salminen och församlingsbilder.